

Beslutsunderlag
Styrelsen 201127

Handläggare: Kristina Augustsson

Telefon: 031-64 74 80

E-post: kristina.augustsson@gryaab.se

Rapport Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll för 2020

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

Rapport Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll för 2020 enligt bilaga 1 fastställs.

Rapportens sammanfattning läggs in i årsrapport 2020.

Sammanfattning

Styrelsen ska enligt Göteborgs Stads riktlinje styrning, uppföljning och kontroll årligen utvärdera och förbättra det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att styrelse får information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn.

Som en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska styrelsen i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärderingen samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

Den föreslagna rapporten utgör ett stöd för utvärderingen. Av förslaget framgår att Gryaab har minst ”tillräckligt bra hantering” på alla bedömda områden. Det är bolagets bedömning att Gryaabs system för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

Rapportens sammanfattning läggs in i årsrapport 2020. Gryaabs styrelse fattar beslut gällande årsrapport 2020 i februari 2021.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Samverkan

Beslutet har inte samverkats.

Bilagor

1. Rapport Utvärdering av styrning, uppföljning och kontroll för 2020

Ärendet

Styrelsen ska enligt Göteborgs Stads riktlinje styrning, uppföljning och kontroll årligen utvärdera och förbättra det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. Styrelsen har att ta ställning till föreslagen rapport för denna utvärdering.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Styrelsen ska enligt Göteborgs Stads riktlinje styrning, uppföljning och kontroll årligen utvärdera och förbättra det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att styrelse får information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn.

Lekmannarevisorerna pekade i granskningsredogörelse för Gryaab för 2019 på ett antal förbättringsområden inom området styrning, uppföljning och kontroll.

Ett förbättringsområde som angavs var att Gryaabs styrelse inte genomfört en årlig utvärdering av systemet för styrning, uppföljning och kontroll för år 2018 och inte heller redovisat det i årsrapporten för samma år. Gryaab har i yttrande till Stadsrevisionen, som behandlades av styrelsen den 12 juni 2020, anfört att Gryaab avser att genomföra en sådan utvärdering på styrelsemötet i november 2020.

Rapport för utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Den föreslagna rapporten enligt bilaga 1 utgör ett stöd för utvärderingen. Rapporten innehåller ett antal påståenden som bedöms enligt en skala på tre steg:

- Styrka
- Tillräckligt bra hantering
- Förbättringsområde

Tillräcklig effektiv hantering syftar på att systemet med tillräcklig säkerhet ska säkerställa olika värden och att ambitionsnivån ska avvägas utifrån kostnad. I den föreslagna rapporten har alla påståenden utom tre bedömts som ”styrka”. Övriga tre har bedömts som ”tillräckligt bra hantering”.

Två av de påståenden som bedömts som ”tillräckligt bra hantering” ligger under rubriken Riskbaserad styrning. Gryaabs riskhantering är ett område där lekmannarevisorerna pekade på områden för förbättring i granskningsredogörelsen för år 2019. Gryaab har under 2020 genomfört en översyn på bolagets riskhantering. Gryaab har bl.a. arbetat med att göra styrelsen mer delaktig i riskhanteringen, bl.a. genom att arbeta med riskhantering på styrelsens policydag under våren 2020 och fastställa ett antal styrande dokument kopplat till riskhantering. Styrelsen kommer två gånger per år fastställa dokumentet samlad riskbild som också beskriver hur riskerna åtgärdas. Utifrån den samlade riskbilden i november 2020 har en intern kontrollplan tagits fram. Den interna kontrollplanen bygger nu på den samlade riskbilden på ett tydligare sätt än tidigare men innehåller också andra kontrollmoment som styrelsen valt att bolaget ska fokusera närmare på. Styrelsen kommer fastställa den interna kontrollplanen i november 2020.

Gryaab bedömer att man genom dessa åtgärder erhållit en bättre följsamhet mot Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll avseende

riskhanteringen. Lekmannarevisorerna har ännu inte gett bolaget återkoppling på om man anser att bristerna åtgärdats varför svarsalternativet inte blir styrka utan ”tillräckligt bra hantering”. Gryaab styrelse kommer i februari 2021 att informeras om lekmannarevisorernas granskning för 2020 där riskhanteringen granskas på nytt.

Det tredje påstående som bedömts som tillräckligt bra hantering ligger under rubriken Åtgärder och förbättringsområden. Bedömningen är att Gryaab har väl fungerande arbetssätt för att hantera avvikelser och att följa upp utvecklingsarbete för att effekterna ska bli som det tänkt. Analys av brister för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstod görs främst av allvarligare avvikelser varför bedömningen blir ”tillräckligt bra hantering”.

Rapportering av resultat från utvärderingen

Som en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska styrelsen i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärderingen samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

Sammanfattningen i rapporten läggs in i årsrapport 2020 som styrelsen fattar beslut på i februari 2021.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Styrelsen har att ta ställning till föreslagna rapport för utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll. Gryaab bedömer inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bedömningen har gjorts med utgångspunkt i vad som står angivet om frågor av principiell beskaffenhet i Gryaab:s ägardirektiv, Göteborgs Stadshus AB:s anvisningar för ärendeberedning och Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets bedömning

Den föreslagna rapporten utgör ett stöd för utvärderingen. Av förslaget framgår att Gryaab har minst ”tillräckligt bra hantering” på alla bedömda områden. Det är bolagets bedömning att Gryaab:s system för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. Styrelsen föreslås fastställa rapport Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll för 2020 enligt bilaga 1. Sammanfattningen i rapporten läggs in i årsrapporten för 2020.

Rapport - Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll, 2020

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1 Anvisning.....	4
1.1 Utgångspunkter.....	4
1.2 System och förhållningsätt.....	4
1.3 Effektivitet.....	5
1.4 Påståenden i mallen.....	5
1.5 Arbetsgång.....	5
2 Kommentarer till Frågor.....	6
2.1 Kultur.....	6
2.2 Planering och uppföljning.....	6
2.3 Riskbaserad styrning.....	7
2.4 Åtgärder och förbättringsarbete.....	7
3 Sammanfattande bedömning - Till Årsrapporten.....	8

Anvisning

Denna rapport är avsedd som stöd och underlag för förvaltningens/nämndens och bolagets/styrelsens egen utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll (§29). Enligt anvisning i Årsrapport 2019 ska ni sammanfatta de viktigaste iakttagelserna från er utvärdering. Stadsledningskontorets utvärderingsmall med frågor som stöd har lagts in i en ny meny för checklistor i Stratsys. I avvaktan på att menyn färdigställs har vi skapat en rapport som hämtar in frågorna. Svaren som anges i rapporten sparas som historik i checklisten inför nästa års utvärdering. Vi kommer att informera mer om den nya menyn för checklistor under hösten 2019.

Färgerna som svarsalternativ är en del av checklistefunktionen i menyn. Ni kan välja att ta bort färgerna manuellt efter export till word.

Har ni frågor kring rapporteringsfunktionen ta kontakt med process- och systemförvaltare på intraservice

1 Anvisning

1.1 Utgångspunkter

Anvisning

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll ställer krav på att nämnd/bolagsstyrelse årligen lämnar en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. I en organisation där beslutanderätt och arbetsfördelning delegeras inom verksamheten innebär betryggande styrning, uppföljning och kontroll att nämnden/styrelsen kan förlita sig på att det system som finns för att planera, genomföra, följa upp och utveckla verksamheten ger en rättvisande och tillförlitlig bild. Nämnden/styrelsen kan då utan att själv delta i handläggning eller beslut ha kontroll över verksamheten.

Riktlinjen fastställer också att nämnder och styrelser årligen ska utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll för att förbättra effektiviteten. Denna bedömningsmall är ett stöd för utvärderingen som ska kompletteras med iakttagelser från andra interna och externa uppföljningar och granskningar.

29 § Nämnd/bolagsstyrelse ska årligen utvärdera och förbättra effektiviteten i det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att nämnd/bolagsstyrelse erhåller information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn.

Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska respektive nämnd/bolagsstyrelse i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärdering samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt

1.2 System och förhållningssätt

Anvisning

Sammantaget ställer detta krav på att nämnderna och bolagsstyrelserna har ett effektivt system för styrning, uppföljning och kontroll som är dokumenterat i de delar där så bedöms verkningsfullt. Med system avses det ramverk av systematik, struktur och kultur som nämnden och förvaltningen eller styrelsen och bolaget använder sig av för att styra mot måluppfyllelse och fullgörande av uppdrag. Generellt sett brukar ramverk ha ett antal beståndsdelar som:

- Ledstjärnor för det som ska uppnås t.ex. vision, policy, mål, strategi, planer
- Ledstjärnor för det som ska uppnås t.ex. vision, policy, mål, strategi, planer
- Arbetssätt, arbetsformer, processer
- Organisationsstruktur
- Roller och ansvar, delegeringsordning och beslutsvägar
- Rutiner, arbetsbeskrivningar
- Mätssystem och mått
- Stödsystem (IT, kompetensförsörjning, ekonomistyrning m.fl.)
- Organisationskultur, värderingar, gemensamma förhållningssätt

Den sista punkten är särskilt viktig. Systemet för styrning, uppföljning och kontroll är helt beroende av organisationens och i synnerhet högsta ledningens förhållningssätt

till det. Ledningens agerande måste stödja efterlevnaden av överenskomna arbetssätt och korrekt agerande överlag. Att motverka oegentligheter är en självklarhet.

1.3 Effektivitet

Anvisning

Det finns inte en allena rådande förklaring av vad ett effektivt system är. Denna bedömningsmall grundar sig på synen att ett effektivt system stärker organisationens förmåga att

- identifiera och prioritera det mest väsentliga (aktiviteter för måluppfyllelse, utvecklingsbehov, brister, risker)
- agera åtgärdsinriktat och komma tillrätta med grundorsaker till problem
- hålla en stringent linje i styrningen
- återföra information på ett effektivt sätt genom organisationens olika nivåer

1.4 Påståenden i mallen

Anvisning

Riktlinjen förenar krav från områdena intern styrning och kontroll och systematisk kvalitetsledning i den reguljära verksamhetsstyrningen. Bedömningsmallen omfattar ett antal påståenden som speglar dessa tre områden.

Varje påstående har tre svarsalternativ: styrka, tillräckligt effektiv hantering och förbättringsområde. Tillräckligt effektiv hantering syftar på att systemet med rimlig säkerhet ska säkerställa olika värden (se mer i riktlinjen) och att ambitionsnivån ska avvägas utifrån kostnad och nytta.

1.5 Arbetsgång

Anvisning

Nämnden/styrelsen är ansvarig för att utvärderingen görs och att resultatet rapporteras i årsrapporten. Eftersom nämnden/styrelsen förlitar sig på systemet för styrning, uppföljning och kontroll som förvaltning och bolag använder sig av, behöver förvaltnings-/bolagsledning ta huvudansvaret för att bedöma dess effektivitet i förhållande till påståendena. Avstämningen inför beslut i årsrapporten ger en möjlighet till dialog mellan nämnd/förvaltningsledning och styrelse/bolagsledning om hur systemet fungerar.

2 Kommentarer till Frågor

Anvisning

Frågorna i utvärderingsmallen är ställda till förvaltnings-/bolagsledning respektive nämnd/styrelse.

Kommentarer till respektive fråga utgör underlag för förvaltningens och bolagets egen utvärdering på nämnd/styrelsenivå.

Svarsalternativ och kommentarer till frågorna sparas i en checklista/utvärderingsmall som kommer att aktiveras för kontaktperson på förvaltnings och bolagsnivå som stöd för fortsatt utvärdering.

2.1 Kultur

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Ledningen på samtliga nivåer visar med sitt personliga agerande att det är en självklarhet att följa förhållningssätt, regelverk och överenskomna arbetssätt.	 Styrka
Ledningen på samtliga nivåer har arbetssätt för att identifiera och skapa en medvetenhet om situationer där det finns risk för oetiskt eller oönskat beteende och vidtar åtgärder för att minska risken för att sådana händelser inträffar.	 Styrka
Ledningen på samtliga nivåer uppmuntrar till tidig och öppen dialog och verkar därmed för ett gott kommunikativt klimat i organisationen. Det som är betydelsefullt för medarbetarens arbete och förståelse för sammanhanget har en självklar plats i återkopplingen från ledningen.	 Styrka

2.2 Planering och uppföljning

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Arbetssätt finns på plats för att nämnden/styrelsen ska erhålla relevant information för att kunna ta sitt ansvar i planeringen av verksamheten.	 Styrka
Organisationen har systematiska arbetssätt för att identifiera och ta hänsyn till behov och förväntningar hos dem verksamheten riktar sig till. Informationen och insikterna arbetas in i planeringen för nästa period.	 Styrka
Uppföljningen fokuserar på det som är väsentligt för att bedöma måluppfyllelse och förmåga att utföra grunduppdrag. Rapporteringen från uppföljningen från samtliga nivåer förmedlar på ett tydligt sätt de viktigaste slutsatserna.	 Styrka

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Organisationen håller en stringent linje i planering, genomförande, uppföljning och utveckling och påbörjar ny cykel med slutsatser och lärdomar från perioden innan.	 Styrka

2.3 Riskbaserad styrning

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Ledningen på samtliga nivåer arbetar aktivt med riskhantering utifrån lagar, verksamhetens mål, skyldigheter och uppdrag. Högsta ledningen har urskilt och sammanställt verksamhetens viktigaste risker i en samlad riskbild som också beskriver hur riskerna åtgärdas utifrån vad som är påverkbart och vad som går att åstadkomma inom befintliga ramar.	 Tillräckligt effektiv hantering
Utifrån den samlade riskbilden har organisationen tagit fram en internkontrollplan. Den innehåller ett urval områden, processer och moment som är viktiga att granska för att kunna bekräfta att redan beslutade åtgärder eller kontroller fungerar som det är tänkt.	 Tillräckligt effektiv hantering

2.4 Åtgärder och förbättringsarbete

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Arbets sätt för att hantera allvarliga avvikelser och brister utan dröjsmål är väl förankrade hos medarbetare och chefer. Brister och avvikelser som uppstår rapporteras t.ex. omgående till närmast överordnad eller motsvarande.	 Styrka
Ledningen på samtliga nivåer säkerställer att organisationen analyserar brister och problem för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstått. Högsta ledningen ser till att brister och problem som är särskilt allvarliga, som återkommer eller som förekommer inom flera verksamheter tas om hand i förbättringsarbetet.	 Tillräckligt effektiv hantering
Ledningen på samtliga nivåer säkerställer att förbättringsarbete och verksamhetsutveckling bedrivs utifrån behov och upplevelser hos dem verksamheten riktar sig till.	 Styrka
Organisationen följer uppmärksamt utvecklingsarbete och förbättringar för att effekterna ska bli som det är tänkt. Syftet är att snabbt kunna justera eller komplettera åtgärderna för att få ut större nytta, men också att avsluta det som inte visar sig fungera så snart som möjligt.	 Styrka

3 Sammanfattande bedömning - Till Årsrapporten

Anvisning

Sammanfatta de viktigaste iakttagelserna från er utvärdering genom att redovisa era styrkor respektive förbättringsområden i förhållande till riktlinjens krav på systematik. (Anvisning i Årsrapport 2019)

Texten kopieras och klistras in under rubriken i Årsrapporten.

Nedan följer de viktigaste iakttagelserna från utvärderingen.

Kultur - Gryaab arbetar i alla led för att ha en öppen dialog och ett gott kommunikativt klimat i organisationen. Under 2020 har Gryaabs uppförandekod och andra dokument som åsyftar att motverka oegentligheter uppdaterats. Alla medarbetare har fått information om dokumenten i syfte att skapa en medvetenhet om de värderingar som gäller på Gryaab men också för att skapa ett öppet klimat kring frågan att anmäla om något inte står rätt till.

Gryaabs styrelse har under året fastställt Gryaabs medarbetar- och arbetsmiljöpolicy med riktlinjer som innebär att Gryaab ansluter sig till Göteborgs Stads policy för arbetsmiljö, medarbetarskap och chefskap med tillhörande riktlinjer. Gryaab har under året arbetat aktivt med frågor som likabehandling och systematiskt arbetsmiljöarbete.

Planering och uppföljning - Gryaab har en väl fungerande process för styrning, uppföljning och kontroll. Gryaab har för 2021 gjort en tydligare tid- och arbetsplan för planerings- och uppföljningsarbetet än tidigare. Planen innehåller de årligen återkommande ärenden som bolaget har att ta ställning till enligt Göteborgs Stads riktlinje för Styrning, uppföljning och kontroll samt de aktiviteter som bolaget har valt för att säkerställa att planerings- och uppföljningsarbetet håller god kvalitet.

Riskbaserad styrning - I lekmanarevisorernas granskning för 2019 konstaterades ett antal brister kopplade till Gryaabs riskhantering. Gryaab har med anledning av det genomfört en översyn på bolagets riskhantering under år 2020. Gryaab har bl.a. arbetat med att göra styrelsen mer delaktig i riskhanteringen, bl.a. genom att arbeta med riskhantering på styrelsens policydag under våren 2020 och fastställa ett antal styrande dokument kopplat till riskhantering. Styrelsen kommer två gånger per år fastställa dokumentet samlad riskbild som också beskriver hur riskerna åtgärdas. Utifrån den samlade riskbilden i november 2020 har en intern kontrollplan tagits fram. Den interna kontrollplanen bygger nu på den samlade riskbilden på ett tydligare sätt än tidigare men innehåller också andra kontrollmoment som styrelsen valt att bolaget ska fokusera närmare på. Styrelsen kommer fastställa den interna kontrollplanen i november 2020. Styrelsen fastställer även denna rapport som ska läggas in i årsrapporten för 2020.

Gryaab har genom dessa åtgärder erhållit en bättre följsamhet mot Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll avseende riskhanteringen.

Lekmanarevisorerna har ännu inte gett bolaget återkoppling på om man anser att bristerna åtgärdats varför svarsalternativet inte blir styrka utan endast tillräckligt bra hantering. Gryaabs styrelse kommer i februari 2021 att informeras om lekmanarevisorernas granskning för 2020 där riskhanteringen granskas på nytt.

Åtgärder och förbättringsområden - Gryaab har väl fungerande arbetssätt för att hantera avvikelser och att följa upp utvecklingsarbete för att effekterna ska bli som det tänkt. Analys av brister för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstod görs av allvarligare avvikelser.

Det är bolagets bedömning att Gryaabs system för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.